II

(Retsakter hvis offentliggørelse ikke er obligatorisk)

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 17. februar 1992

om en procedure i henhold til EØF-Traktatens artikel 85

(IV/31.370 og 31.446) — (U.K. Agricultural Tractor Registration Exchange)

(Kun den engelske udgave er autentisk)

(92/157/EØF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab,

under henvisning til Rådets forordning nr. 17 af 6. februar 1962, første forordning om anvendelse af Traktatens artikler 85 og 86 (1), senest ændret ved akten vedrørende Spaniens og Portugals tiltrædelse, særlig artikel 3,

under henvisning til ansøgning om negativattest og anmeldelse af 4. januar 1988 fra Agricultural Engineers Association Ltd. vedrørende en central for udveksling af oplysninger benævnt U.K. Agricultural Tractor Registration Exchange, der er etableret i henhold til en aftale mellem otte virksomheder, der fremstiller landbrugstraktorer,

under henvisning til Kommissionens beslutning af 11. november 1988 om at indlede en procedure i denne sag,

efter at have givet de pågældende virksomheder lejlighed til at udtale sig om de klagepunkter, som Kommissionen har rejst, i overensstemmelse med artikel 19, stk. 1, i forordning nr. 17 og med Kommissionens forordning nr. 99/63/EØF af 25. juli 1963 om udtalelser i henhold til artikel 19, stk. 1 og 2, i Rådets forordning nr. 17 (2),

efter at have hørt Det Rådgivende Udvalg for Kartel- og Monopolspørgsmål, og

ud fra følgende betragtninger:

I. SAGSFREMSTILLING

Indledning

(1) Den 4. januar 1988 anmeldte AEA (Agricultural Engineers Association Ltd), der er den britiske branchesammenslutning af fabrikanter og importører af landbrugsmaskiner, en aftale om udveksling af oplysninger, der benævnes U.K. Agricultural Tractor Registration Exchange (»informationscentralen«). Aftalen vedrører udveksling af oplysninger om otte fabrikanters og importørers detailsalg på og andele af det britiske marked for landbrugstraktorer. Informationscentralen forvaltes af AEA med bistand fra edb-selskabet Systematics International Group of Companies Ltd (»SIL«).

(2) Informationscentralen har eksisteret i hvert fald siden november 1975. Kommissionen indledte sin undersøgelse af centralen i 1984. Under undersøgelsen af klager over, at de enkelte fabrikanter havde søgt at gribe ind overfor parallelhandel, opdagede Kommissionen informationscentralens eksistens under besøg hos nogle af udvekslingscentralens deltagere og hos AEA og SIL. Efter denne

(1) EFT nr. 13 af 21. 2. 1962, s. 204/62.
(2) EFT nr. 127 af 20. 8. 1963, s. 2268/63.

undersøgelse anmeldte AEA informationscentralen i en ansøgning om negativattest eller fritagelse i henhold til Traktatens artikel 85, stk. 3. Kommissionen afgav meddelelse af klagepunkter den 11. november 1988, hvorefter der blev afholdt en mundtlig høring den 25.-28. april 1989.

(3) Følgende fabrikanter eller eneimportører af landbrugstraktorer i Det Forenede Kongerige deltager i informationscentralen :

— Ford (Ford New Holland, som for nylig er overtaget af Fiat)

— Massey-Ferguson (Massey-Ferguson United Kingdom Ltd.)

— Case (J. I. Case Europe Ltd.)

— John Deere (John Deere Ltd.)

— Renault (Renault Agriculture Ltd.)

— Watveare Ltd (importør af Deutz)

— Fiat (Fiatagri UK Ltd.)

— Same-Lamborghini (Same-Lamborghini UK Ltd.).

Markedsstrukturen

(4) Det britiske traktormarked har en størrelse på ca. 20 000 nye traktorenheder pr. år. De landbrugstraktorer, der sælges i Det Forenede Kongerige, fremstilles for en stor dels vedkommende i andre EF-lande, navnlig Tyskland, Belgien, Frankrig og Italien. Importen af traktorer fra andre EF-lande til Det Forenede Kongerige dækker over 50 % af det samlede britiske marked.

(5) Det britiske traktormarked domineres af fire leverandører, der tilsammen havde 76-77 % af markedet. Det er Ford, Case, Massey-Feguson og John Deere. Siden Fiats overtagelse af Ford New Holland andrager disse fire leverandørers samlede markedsandel næsten 80 % af det britiske marked. Disse fire storleverandører, som hver oppebærer markedsandele på mellem 15 % og 25 %, efterfølges af en række leverandører, der har mellem 2 % og 3 % af det britiske marked. Det er Renault, Deutz og Same-Lamborghini. Informationscentralens otte, nu syv, medlemmer har tilsammen 87-88 % af det britiske traktormarked, medens de resterende 12 % af markedet deles af flere små fabrikanter, der ikke deltager i centralen.

(6) Denne høje koncentration på det britiske traktormarked forstærkes yderligere af, at ikke alle leverandører har salgsaktiviteter eller overhovedet er repræsenteret i mindre geografiske områder, navnlig på områdeforhandlerplan. De mindre leverandører på det britiske marked, dvs. Renault, Deutz og Same-Lamborghini, har ikke samme omfattende salgsnet som de fire storleverandører. Deres lille salgsvolumen kan ikke bære et landsdækkende salgsnet med de 120 salgspunkter, der siges at være det nødvendige antal for detailhandlere på det britiske traktormarked.

Informationscentralen omfatter et fælles system for organiseringen af forhandlerområder for alle de deltagende virksomheder på grundlag af grupperinger af de 8 250 postnummerområder, der findes i Det Forenede Kongerige.

Den allerede høje koncentration (fire selskaber har ca. 80 % af markedet) forstærkes også af, at der ofte kun er tre eller fire leverandører af kraftigere traktorer, hvilket sammen med den ujævne repræsentation på forhandlerplan kan føre til, at der i bestemte geografiske områder og for visse varekategorier kun er to til tre leverandører, der konkurrerer.

(7) Leverandørerne på det britiske marked er også storleverandører på de andre markeder i EF med det resultat, at importen fra disse andre EF-markeder til Det Forenede Kongerige også i vidt omfang kontrolleres af de samme leverandører.

(8) Markedet for landbrugstraktorer er endvidere stærkt beskyttet på følgende måder :

— salget af traktorer kræver et fintmasket distributions- og servicenet, fordi forhandlerne skal være beliggende inden for en radius på 25 til 35 km fra landmændene, for hvem det er af afgørende betydning, at traktorerne kan blive repareret næsten øjeblikkeligt, fordi en fabrikant skal have ca. 120 salgspunkter for at have tilstrækkelig dækning af Det Forenede Kongeriges territorium, og fordi det bliver vanskeligere at finansiere et optimalt distributionsnet, jo mindre salgsvolumenet er. Distributionsnet kræver en betydelig investering og indebærer en betydelig kommerciel risiko ;

— traktormarkedet er et begrænset marked, der er præget af stagnation og/eller tilbagegang med generel overkapacitet ; på et sådant marked er der kun ringe sandsynlighed for, at fabrikanter eller forhandlere vil foretage nye investeringer. Navnlig forhandlerne ønsker ikke at investere i forhandlingen af en vare med begrænsede muligheder ;

— på traktormarkedet er mærkeloyalitet en vigtig faktor i forbrugernes valg, og landmændene foretrækker normalt et veletableret mærke, som er en garanti for kvalitet og har højere gensalgsværdi. Informationscentralens medlemmer er alle fabrikanter af velrenommerede mærker ; det vil tage lang tid og kræve betydelige investeringer for en nytilkommen at få samme ry ;

denne vanskelighed forstærkes af, at informationscentralens otte, nu syv, medlemmer har næsten 9/10 af markedet. Denne markedsandel har stort set ligget fast siden 1976 med det resultat, at næsten ni ud af hver ti traktorer, der er i brug i Det Forenede Kongerige, er leveret af informationscentralens medlemmer ; denne veletablerede, høje markedsandel har betydelig

indflydelse på et marked, der hovedsagelig er baseret på genanskaffelse (dvs. kunderne er ikke førstegangskøbere, men genanskaffer materiel til erstatning for tidligere indkøbt materiel);

— endelig forstærker informationscentralen i sig selv i høj grad importhindringerne, fordi den giver de etablerede leverandører mulighed for straks at opdage en eventuel ny indtrængen på det britiske marked eller stigninger i ikke-medlemmers salg og derefter at reagere og forsvare deres markedsposition. Det er faktisk sådan, at ikke-medlemmernes markedsandel ikke udviser nogen væsentlige ændringer i hele den periode, informationscentralen har eksisteret.

(9) Traktormarkedet i Det Forenede Kongerige og i EF som helhed er endvidere generelt karakteriseret ved, at det i modsætning til bilmarkedet ikke står over for nogen betydelig pris- eller kvalitetsmæssig konkurrence fra import fra tredjelande uden for EF. Importen af landbrugstraktorer fra tredjelande omfatter kun kategorier med færre hestekræfter (< 30 hk), der hovedsagelig anvendes udenfor landbruget, eller østeuropæiske mærker, der kvalitetsmæssigt ikke kan konkurrere på lige fod med EF-fabrikanternes mærker. Dette gælder navnlig for Det Forenede Kongerige, der hovedsageligt er et marked for kraftige traktorer, hvor de østeuropæiske mærker er endnu dårligere stillet.

Udveksling af oplysninger på det britiske traktormarked

(10) De otte, nu syv, største leverandører på det britiske marked har med bistand fra AEA og SIL etableret en informationscentral, der anvendes til at fastslå detailsalget og markedsandelen for de enkelte leverandører på det britiske marked ved hjælp af detaljerede oversigter fordelt på vare, område og tidsrum.

(11) Siden anmeldelsen den 4. januar 1988 har centralen været under direkte kontrol af AEA. Inden dette tidspunkt betragtede AEA sig blot som sekretariat for »Tractor Registration Exchange Committee«, der var nedsat af informationscentralens otte medlemmer under AEA. Denne »Tractor Registration Exchange Committee«, hvis eksistens bekræftes af den anmeldte aftale om udveksling af oplysninger, består af repræsentanter for hver enkelt medlem og administrerer informationscentralen. Denne komité holder mindst ét årligt møde med et af sine medlemmer som formand.

(12) De oplysninger, der udveksles mellem centralens medlemmer gennem AEA og SIL, stammer hovedsagelig fra de V55-blanketter, der anvendes ved indregistreringen af traktorer i det britiske transportministerium. For traktorer, der ikke skal indregistreres (f.eks. dem, der ikke skal anvendes på offentlig vej), skal forhandlerne sende SIL et eksemplar af V55-blanketten direkte med henblik på indførelse i databasen sammen med oplysningerne om de traktorer, der skal indregistreres.

(13) Transportministeriet et gået med til at stille indregistreringspapirerne til rådighed for AEA med henblik på en brancheanalyse. Der findes imidlertid ikke noget dokument, der tyder på, at transportministeriet ville være gået ind på at stille disse indregistreringspapirer til rådighed for de enkelte selskaber i den detaljerede form, hvori AEA har videregivet dem til informationscentralens medlemmer, og som gør det muligt at fastslå konkurrenternes salg og markedsandele. Det modsatte antydes i en intern note fra AEA af 31. august 1979, hvori det hedder: »Det er tvivlsomt, om transportministeriet ville have stillet oplysningerne om indregistrering af køretøjerne til rådighed for en gruppe af enkeltselskaber uden den samlende indflydelse fra en branchesammenslutning, som har til formål at repræsentere bredere kommercielle interesser . . .«.

(14) Den V55-indregistreringsblanket, SIL anvender ved analyserne, indeholder følgende oplysninger:

— fabrikat (fabrikant)

— modelnummer

— serienummer/chassisnummer

— oprindelig forhandler (kodenummer, navn, adresse og postnummer)

— sælgende forhandler (kodenummer, navn, adresse og postnummer)

— den registrerede ejers postnummer (til femte ciffer)

— den registrerede ejers navn og adresse (denne oplysning stammer fra et statistisk afsnit, hvis udfyldelse er fakultativ).

(15) Disse oplysninger stilles af AEA og SIL til rådighed for centralens otte medlemmer i form af rapporter og analyser som beskrevet nedenfor eller i form af direkte computeradgang fra hvert enkelt medlem i henhold til deres særlige behov.

Aggregerede data for branchen

(16) Hvert enkelt medlem kan få oplysninger om branchens aggregerede salg, eventuelt opdelt efter hk eller kraftoverførselsform. Disse aggregerede oplysninger kan derudover opdeles efter geografisk område, f.eks. Det Forenede Kongerige som helhed eller i MAFF-regioner (MAFF = Ministry of Agriculture, Fisheries and Food), hvoraf der er ti, jordens udnyttelse (landbrug/havebrug — husdyrbrug — blandet landbrug — blandet husdyrbrug — græsning — bymæssig bebyggelse), grevskaber, forhandlerområder og postnummerområder. Disse oplysninger stilles eller kan stilles til rådighed for tidsrum på et år, et kvartal, en måned eller en uge.

Kommissionen har ikke noget principielt at indvende mod, at disse aggregerede data gøres tilgængelige for branchen, fordi de ikke giver oplysning om, hvor stort et detailsalg centralens enkelte medlemmer har. Kommissionen rejste derimod indvendinger mod denne udveksling af aggregerede data for branchen, i det omfang rapporterne fra SIL indeholder oplysninger for bestemte geografiske områder, varekategorier og tidsrum for mængder på under ti solgte traktorenheder. Under denne minimumsangivelse for det samlede salg er der stor risiko for, at selv aggregerede tal direkte eller indirekte vil gøre det muligt at fastslå nøjagtigt, hvor stort de enkelte konkurrenters salg er.

Oplysninger om de enkelte konkurrenters omsætning

(17) Ud over ovennævnte aggregerede tal for branchens salg som beskrevet ovenfor kan de enkelte medlemmer af informationscentralen få oplysning om hvert enkelt medlems detailsalg og markedsandele med detaljerede oversigter opdelt efter model, varekategori (antal hk og kraftoverførselsform), efter geografisk område (herunder grevskaber, forhandlerområder og postnummerområder) og efter perioder på et år, et kvartal, en måned og en dag.

(18) De oplysninger, der blev udvekslet mellem medlemmerne via AEA og SIL, indeholder følgende oplysninger om hvert enkelt medlem:

— den nøjagtige størrelse af detailsalget og markedsandelene for hvert enkelt medlem og konkurrent på det britiske marked på nationalt, regionalt, grevskabs- og forhandlerområdeplan og for hvert postnummerområde, og det er på grundlag heraf muligt at sammenligne markedsandelene og salgsresultaterne for hver enkelt leverandør ned til den mindste geografiske enhed; det er muligt at sammenligne salgsresultaterne ikke blot for fabrikanterne, men også for deres forhandlere i hvert enkelt forhandlerområde;

— den nøjagtige størrelse af detailsalget og de nøjagtige markedsandele for hver enkelt model, der sælges af de enkelte medlemmer: der kan på grundlag heraf foretages sammenligninger mellem de enkelte medlemmers/konkurrenters salgsresultater for hver enkelt model; der kan også foretages sammenligninger på grundlag af geografiske områder efter de enkelte medlemmers ønske;

— den nøjagtige størrelse af detailsalget og markedsandelene for hver enkelt varegruppe og for hvert enkelt medlem: dette gør det muligt at sammenligne de enkelte medlemmers/konkurrenters salgsresultater og markedsandele i bestemte hk-grupper, der normalt omfatter 10 hk; oplysningerne opdeles også efter kraftoverførselsform (2-hjulstræk, 4-hjulstræk, leddelte køretøjer);

— det daglige og månedlige detailsalg og markedsandel for Det Forenede Kongerige for hvert enkelt medlem: dette gør det muligt at sammenligne de seneste salgsresultater for hver enkelt deltagende leverandør på det britiske marked og at vurdere dem i løbende måned.

(19) Ovennævnte oplysninger stilles til rådighed for tidsrum på f.eks. et år (kalenderår, skatteår, tolvmånedersperiode), året til dato, et kvartal og en måned, og tallene for det samlede britiske detailsalg foreligger endog dag for dag. Dette gør det muligt for hvert enkelt medlem at følge salgsresultaterne og markedsandelene for hver enkelt deltagende konkurrent på årlig, kvartalsvis, månedlig og daglig basis for alle varer og bestemte varekategorier og for selv de mindste geografiske områder.

(20) Derudover giver medlemmerne deres forhandlere alle disse individualiserede markedsoplysninger for hver enkelt forhandlers eget område og oplysning om antal solgte enheder og hvert enkelt medlems markedsandel på nationalt plan. Der udveksles således ikke blot kommercielt følsomme oplysninger mellem traktorfabrikanterne, men oplysningerne stilles til rådighed for detailhandlerne på markedet. Dette skaber fuld gennemsigtighed mellem konkurrenterne på fabrikantplan og på forhandlerplan i hver enkelt forhandlers område.

(21) Endelig får de enkelte medlemmer igennem informationscentralen aggregerede data om ikke-medlemmers detailsalg og markedsandele (benævnt »øvrige« med ca. 12 % af det britiske marked). De enkelte ikke-medlemmers salg angives ikke nøjagtigt, men informationscentralens medlemmer har herigennem adgang til ajourførte oplysninger om ændringer i de »øvriges« markedsandele — oplysningerne omfatter samme perioder som oplysningerne om de navngivne fabrikanter (et år, et kvartal, en måned eller en dag).

(22) Som det fremgår af de forskellige dokumenter, der citeres nedenfor, betegner medlemmerne af informationscentralen de oplysninger, de udveksler gennem AEA og SIL som følsomme, fortrolige oplysninger i det omfang, de enkelte medlemmers nøjagtige detailsalg er angivet, og de finder, at disse oplysninger kun bør udveksles på basis af gensidighed:

— Retningslinjer udarbejdet af AEA den 12. januar 1979 : »Da det er sammenslutningens hensigt at respektere selskabernes interesser, vil der ikke blive foretaget nogen analyse, der gør det muligt at identificere et bestemt selskabs produkt, uden det pågældende selskabs godkendelse ... Derudover kan selskaberne gennem sammenslutningen få foretaget yderligere analyser af deres egne oplysninger på gruppebasis. Disse oplysninger om medlemmerne af en sådan gruppe analyseres i overensstemmelse med deres særlige behov på basis af gensidighed. Medlemmerne af en sådan gruppe må aldrig få adgang til detaljerede oplysninger (mærke eller model), enten direkte eller gennem udledning, om varer eller selskaber, der ikke hører til gruppen.«

— Noter om den U.K. Agricultural Tractor Registration Exchange udarbejdet af AEA den 12. januar 1979 : »Edb-bureauet analyserer derefter blanketterne fra de selskaber, der deltager i systemet, ifølge selskabernes instrukser. Oplysninger, der betragtes som fortrolige (dvs. oplysninger om mærke og model), foreligger derfor kun for de maskiner, der er leveret af selskaber, der deltager i centralen ... De (medlemmerne) får ikke fortrolige oplysninger om selskaber, der ikke tilhører gruppen.«

— Referat af 8. november 1979 af møde i informationscentralen, hvor medlemmerne opdeler de oplysninger, de har udvekslet, i to kategorier, følsomme og ikke-følsomme oplysninger. Samlet antal indregistreringer efter hk-grupper uden angivelse af fabrikant eller model betragtes som ikke-følsomme oplysninger, hvis de er landsdækkende eller gælder for MAFF-regioner på års- eller kvartalsbasis. På den anden side betragtes oplysninger med angivelse af fabrikanter eller modeller som følsomme oplysninger, der kun udveksles på basis af fortrolighed og gensidighed.

— Referat af 24. juni 1980 af et møde i informationscentralen, hvori det vedrørende videregivelse af oplysninger til forhandlerne hedder : »Informationscentralen anerkendte, at det var nødvendigt at understrege over for forhandlerne, at detaljerede indregistreringsoplysninger kun stod til rådighed som resultat af et snævert samarbejde mellem fabrikanterne. Misbrug kan medføre, at aftalerne må opgives, og oplysningerne bør derfor behandles som fortrolige.«

— Referat af 28. oktober 1980 af møde i centralen : »Deutz blev også underrettet om, at informationscentralen udelukkende hvilede på princippet om gensidig udveksling af oplysninger ...«

— Skrivelse af 30. april 1981 fra Massey-Ferguson til alle selskabets britiske forhandlere : »Vi indhenter oplysningerne gennem en gensidig og fortrolig udveksling af oplysninger mellem de deltagende fabrikanter. En deltager kan trække sig ud, hvis f.eks. kravet om fortrolighed ikke overholdes. Der er store omkostninger forbundet med at indhente oplysningerne på grund af udgifterne til den nødvendige behandling, og de videregives kun til de fabrikanter, der er med til at betale ... De anmodes derfor om fortsat at betragte tallene for Deres eget område og eventuelle samlede tal for Det Forenede Kongerige som yderst fortrolige.«

— Skrivelse fra Ford til alle centralens medlemmer : »Jeg behøver næppe understrege, hvor vigtige sådanne statistiske oplysninger er for os. De er strengt fortrolige og opnås kun gennem gensidig tillid hos alle deltagende fabrikanter, der respekterer fortroligheden.«

— Skrivelse af 22. april 1981 fra International Harvester til selskabets forhandlere : »... disse tal frigives på strengt fortroligt grundlag og må kun anvendes inden for International Harvesters organisation. Alle blanketter, der indeholder angivelse af styktal og markedsandele, skal betragtes som klassificerede og behandles derefter. Frigivelse til pressen eller andre kilder kunne medføre, at ordningen, der er til fordel for Dem og os, bryder sammen.«

— Referat af et møde afholdt den 20. april 1983 i U.K. Agricultural Tractor Registration Exchange : det er anført i referatet, at mødets formand modsætter sig frigivelsen af oplysninger om fabrikat af bl.a. følgende grunde :

— »Der har for nylig fundet en statistikkrig sted i bilbranchen, offentliggørelse af markedsandele vil øge sandsynligheden for noget sådant, og centralen vil kun kunne overleve, så længe der hersker et venskabeligt forhold mellem deltagerne.«

— »Centralen var fra starten og er fortsat baseret på, at f.eks. MF (Massey-Ferguson) og IH (International Harvester, der blev overtaget af Case i 1985) udveksler indregistreringer/tal. Centralen kan derfor betragtes som en række beslutninger om udveksling af oplysninger«.

— Skrivelse af 27. maj 1983 fra AEA til National Farmers Union : »For så vidt angår mere detaljerede oplysninger er vi stødt på en vanskelighed, som måske ikke kan overvindes. Branchestatistikkerne, der stilles til vores rådighed, er fortrolige, og det står os ikke frit for at videregive dem uden tilladelse fra alle deltagerne.«

(23) Medlemmerne har drøftet muligheden af at frigive markedsoplysninger til pressen, men indtil april 1987 var det kun aggregerede tal for branchen for Det Forenede Kongerige og for MAFF-regionerne, der blev offentliggjort. Fra april 1987 til oktober 1988, hvor medlemmerne besluttede at suspendere centralen, efter at Kommissionen havde indledt en procedure, offentliggjorde de oplysninger om de enkelte medlemmers markedsandele i form af tal for hele Det Forenede Kongerige på års- og kvartalsbasis med tre måneders forsinkelse. Alle andre oplysninger, der blev stillet til medlemmernes rådighed, var stadig fortrolige og kun til brug for de deltagende medlemmer.

Oplysninger om fabrikanternes egne forhandleres omsætning

(24) Ud over oplysningerne om andre konkurrenters salg giver AEA og SIL de enkelte fabrikanter oplysninger om deres egne forhandleres salg.

(25) Disse oplysninger om forhandlernes salg stammer også fra V55-indregistreringsordningen. Ved hjælp af V55-blanketterne kan hver enkelt traktors bestemmelsessted spores blot ved at sammenholde levering og indregistrering. V55-blanketterne indeholder oplysninger om serienummer/chassisnummer, oprindelig forhandler, sælgende forhandler (hvis det er en anden end den oprindelige forhandler) og køberens postnummer indtil femte ciffer for hver eneste indregistreret traktor.

(26) V55-blanketterne findes hovedsagelig i to varianter : de på forhånd udfyldte V55/1-4 blanketter, der skal anvendes af forhandlerne ved indregistreringen af alle nye traktorer, de får leveret af deres britiske leverandører, og V55/5-blanketten, der skal udfyldes af selvstændige importører med henblik på indregistreringen af nye traktorer, der indføres i Det Forenede Kongerige.

V55/1-4 indregistreringsblanketterne analyseres af SIL, således at de enkelte fabrikanter efter ønske kan få følgende oplysninger om deres eget forhandlernets salg :

— Tendensanalyse : sammenligning af deres eget selskabs salg med branchens samlede salg for hele landet og efter MAFF-region, grevskab, forhandlerområde og postnummerområde opdelt på varekategori (hk-gruppe) på månedsbasis : for forhandlerområderne og postnummerområderne kan disse månedlige tendensanalyser omfatte et så lille salg for bestemte varekategorier, at det ikke er udelukket, at konkurrenternes salg i disse små geografiske områder kan bestemmes

— Analyse af forhandlerimporten : i denne analyse angives antallet af traktorer, andre forhandlere importerer til et givet forhandlerområde, og importen sammenlignes med forhandlerens salg i hans eget område

— Forhandlereksportanalyse : i denne analyse anføres antallet af traktorer, en bestemt forhandler har eksporteret til andre forhandleres områder, og eksporten sammenlignes med forhandlerens salg i hans eget område

— Analyse af sælgende forhandler : med denne analyse i hånden kan fabrikanterne fastslå, hvem der er sælgende forhandlere i et bestemt postnummerområde, og kan sammenligne deres salg med branchen salg i det pågældende postnummerområde.

(27) Endelig blev de V55/5-blanketter, der anvendes ved indførslen af nye traktorer til Det Forenede Kongerige, indtil den 1. september 1988 af SIL videregivet til de enkelte fabrikanter. Ved hjælp af disse dokumenter kan fabrikanterne identificere importøren, den importerede traktors serienummer og model og ved hjælp af disse oplysninger spore, hvor den importerede traktor stammer fra, dvs. den sælgende forhandler i andre EF-lande, hvis den importerede vare stammer fra et andet EF-land. Ved hjælp af V55/5-dokumenterne kan fabrikanterne finde kilden til parallelimporterede traktorer på det britiske marked. SIL ophørte med at sende V55/5-blanketterne til de enkelte fabrikanter den 1. september 1988.

(28) SIL beskriver ordningen i en telefaxmeddelelse til John Deere i 1984: »Vores database indeholder oplysninger om alle traktorer, der indregistreres med henblik på at anvendes på det britiske vejnet, dvs. 98 % af alle traktorer på over 30 hk uanset oprindelse. For de selskaber, der deltager i informationscentralen, opbevarer vi også oplysninger om, hvilken forhandler der faktisk solgte enheden, og vi returnerer basisindregistreringspapirerne til de enkelte selskaber. Hvis en JD(John Deere)-enhed f.eks. blev importeret af en EF-forhandler, ville JD UK få forelagt papirerne vedrørende traktoren (serienummer m.v.)«

(29) Massey-Ferguson beskrev ordningen i et memorandum af 4. maj 1981: »Ordningen sætter os i stand til at spore og kontrollere indregistreringsoplysningerne for alle MF(Massey-Ferguson)-traktorer og en række andre varer, MF (UK) Ltd. sender til britiske forhandlere. Vi modtager også alle indregistreringsoplysninger om enheder, der er leveret for nogen tid siden, og om nyindregistreringen af enheder, der er leveret for nylig. Vigtigst på baggrund af den nylige grå importaktivitet er, at vi får forelagt eventuelle V55/5-blanketter vedrørende indregistreringen af MF-varer med serienumre.«

(30) Der blev under efterforskningen fundet en række dokumenter, der beviser, at nogle af medlemmerne faktisk har anvendt de V55/5-blanketter, de modtog fra SIL, til at spore kilden til parallelimport og gribe ind over for denne import fra andre EF-lande. De pågældende dokumenter er indeholdt i bilag 3 til Kommissionens meddelelse af klagepunkter, og nogle af dem er endvidere forelagt parterne efter den mundtlige høring ved Kommissionens skrivelse af 22. maj 1989 (dokument nr. 1, 5 til 8, 16 og 28 til 48).

Suspendering af informationscentralen

(31) Den 24. november 1988 besluttede parterne at suspendere informationscentralen i det omfang, Kommissionen havde rejst indvendinger mod den i sin meddelelse af klagepunkter af 11. november 1988. Importøren af Deutz-traktorerne, Watveare, trådte ud af informationscentralen i december 1988.

(32) Efter den mundtlige høring meddelte Kommissionen i skrivelse af 25. oktober 1989 parterne sin stilling. Denne stilling, der blev uddybet den 28. november 1989, blev i princippet accepteret af to af parterne — Watveare og Case.

(33) Den 12. marts 1990 anmeldte fem medlemmer, dvs. Ford, Fiat, John Deere, Renault og Massey-Ferguson en ændret oplysningsordning, som de benævnte »UK Tractor Registration Data System«. Den 9. juli 1990 meddelte Massey-Ferguson Kommissionen, at dette selskab også accepterede Kommissionens standpunkt af 28. november 1989 og følgelig trak sin ansøgning af 12. marts 1990 om negativattest og/eller fritagelse tilbage.

De fire, nu tre, tilbageblevne parter har anmeldt en informationscentral, som de ikke har iværksat. I den nye anmeldelse nedskæres mængden af oplysninger, der stilles til medlemmernes rådighed, noget, men de vil bl.a. fortsat få oplysninger, der kan tjene til at bestemme medlemmernes salg og markedsandele for perioder, der er kortere end et år, dvs. månedlige oplysninger for Det Forenede Kongerige som helhed og opdelt efter MAFF-region, jordens udnyttelse, grevskab, forhandlerområde og postnummerområde, samt for de forskellige modeller. Den ændrede informationscentral giver også de enkelte parter nærmere oplysninger om chassisnummer og indregistreringstidspunkt for de traktorer, den pågældende part har solgt. Nærmere oplysninger om den ændrede central findes i tillæg 2 til den nye anmeldelse.

II. RETLIG VURDERING

A. Retlig vurdering i henhold til artikel 85, stk. 1, af centralen inden anmeldelsen og som anmeldt den 4. januar 1988

(34) AEA og de otte, nu syv, medlemmer af centralen er (1) parter i en aftale i den betydning, hvori dette begreb anvendes i Traktatens artikel 85, stk. 1. Parterne har truffet aftale om en fælles ordning for organisering af forhandlerområderne (jf. nr. 6), og AEA har kun tilladelse til at frigive oplysninger, der kan tjene til at kortlægge det enkelte medlems salg på grundlag af gensidig accept fra hvert enkelt medlem af frigivelsen. Denne aftale blev formaliseret, da AEA i januar 1988 anmeldte en aftale om udveksling af oplysninger. Også frigivelsen af oplysninger om deltagernes egne forhandleres detailsalg sker i henhold til en aftale mellem de enkelte medlemmer og AEA og SIL. Alle disse oplysninger stilles til rådighed af AEA og SIL mod vederlag.

SIL fungerer som et edb-bureau, der yder AEA og centralens otte medlemmer tjenester mod vederlag. Det er imidlertid hovedsagelig AEA og centralens medlemmer, der bærer ansvaret for centralen. Kommissionen finder det derfor ikke nødvendigt fortsat at medtage SIL i denne procedure.

(1) Der anvendes nutid her, fordi anmeldelsen af 4. januar 1988 ikke er blevet trukket tilbage efter indgivelsen af den ændrede anmeldelse af 12. marts 1990.

Oplysninger, der tjener til at bestemme de enkelte konkurrenters salg

(35) Ved vurderingen af den del af centralen, der bestemmer de enkelte medlemmers salg, tager Kommissionen hensyn til

— markedsstrukturen

— den stærke koncentration: fire selskaber med ca. 80 % af markedet, syv selskaber med 87 til 88 % af markedet, en endnu højere grad af koncentration i mindre geografiske områder eller for bestemte varegrupper, samtidig med at medlemmerne er storleverandører til de andre EF-markeder, og springet ned til og spredningen af ikke-medlemmernes markedsandele, som tilsammen kun har omkring 12 % af markedet

— stærke importhindringer: behovet for et omfattende distributions- og servicenet og det ringe salg på et marked, der er stagnerende eller i tilbagegang, fordelene ved mærkeloyaliteten for de etablerede leverandører og virkningerne af informationscentralen, og

— det forhold, at der ikke finder nogen betydelig import sted fra tredjelande af landbrugstraktorer på over 30 hk

— arten af de udvekslede oplysninger: dvs. den nøjagtige størrelse af detailsalget og de nøjagtige markedsandele, der er forretningshemmeligheder mellem virkelige konkurrenter på et stærkt koncentreret marked

— de mange enkeltheder i de udvekslede oplysninger: dvs. nøjagtige oversigter over varegrupper, for små geografiske områder og for tidsrum på mindre end et år, dvs. følsomme oplysninger om konkurrenterne på dags-, måneds- og kvartalsbasis, samt

— det forhold, at medlemmerne regelmæssigt mødes i AEA-komitéen, der er et forum for indbyrdes kontakter.

(36) Informationscentralen medfører konkurrencebegrænsning af to grunde:

a) Den hindrer skjult konkurrence på et stærkt koncentreret marked

(37) Informationscentralen begrænser konkurrencen, fordi den skaber en grad af gennemsigtighed mellem leverandørerne på et stærkt koncentreret marked, som kan hindre den skjulte konkurrence, der er tilbage, mellem leverandørerne på det pågældende marked, da uafhængig konkurrence let lader sig opdage og derfor er behæftet med en vis risiko. På dette stærkt koncentrerede marked er det hovedsagelig »skjult konkurrence«, der skaber et element af usikkerhed og gør det nødvendigt for storleverandørerne at hemmeligholde oplysninger om markedsvilkårene, hvilket giver dem den nødvendige handlefrihed til at konkurrere effektivt.

Usikkerhed og hemmeligholdelse leverandørerne indbyrdes er et vigtigt element i konkurrencen på et marked af denne type. Der kan faktisk kun finde aktiv konkurrence sted under disse markedsforhold, hvis den enkelte konkurrent kan holde sine foranstaltninger hemmelige eller endog kan vildlede sine modstandere.

Denne argumentation strider imidlertid ikke på nogen måde mod den positive virkning, det kan have for konkurrencen, at der hersker gennemsigtighed på et konkurrencepræget marked med mange købere og sælgere. I de tilfælde, hvor der er ringe koncentration, kan gennemsigtighed på markedet øge konkurrencen, fordi forbrugerne kan træffe deres valg ud fra et fuldstændigt kendskab til udbuddet. Det skal understreges, at det britiske traktormarked hverken er et marked med ringe koncentration eller et marked, hvor det er hensigten, at det er forbrugerne, der skal drage fordel af gennemsigtigheden. Den høje grad af gennemsigtighed, informationscentralen skaber på markedet mellem leverandørerne på det britiske traktormarked, tager tværtimod overraskelsesmomentet ud af en konkurrents foranstaltninger, hvilket medfører, at der hurtigere kan iværksættes modforanstaltninger, således at de midlertidige fordele mindskes kraftigt. Fordi alle konkurrencemæssige foranstaltninger straks bemærkes gennem en salgsstigning, kan det ene selskab straks reagere på det andet selskabs salgsfremmende foranstaltninger som f.eks. en prisnedsættelse og således ophæve de eventuelle fordele for initiativtageren. Det sandsynlige resultat heraf er, at initiativet neutraliseres, og at oligopolisternes markedspositioner således stabiliseres, fordi medlemmerne af informationscentralen ikke er udsat for ekstern konkurrence, bortset fra parallelimport, der som beskrevet ovenfor imidlertid også overvåges.

(38) Det britiske traktormarked er klart et stærkt koncentreret marked, hvor konkurrencen allerede svækkes af, at:

— fire selskaber dominerer markedet med en samlet markedsandel på ca. 80 %;

— disse fire selskaber har oprettet en central for udveksling af oplysninger med fire andre velkendte leverandører, der vil kunne true deres markedsposition, og der er dermed kunstigt skabt et snævert oligopol mellem de otte, nu syv mest veletablerede konkurrenter på dette marked gennem indbyrdes underretning om alle ændringer i salgsvolumen og markedsandele på fabrikant- og forhandlerplan;

— disse otte, nu syv leverandører er aktive på alle de øvrige markeder i EF og har i lang tid været bekendt med mønstret i handelen og i de varer,

der leveres til det britiske marked; der er navnlig ingen vanskeligheder forbundet med at få oplysning om de enkelte medlemmers priser, da der findes prislister for branchen, og fordi det er tilstrækkeligt at foretage et telefonopkald for at få en generel orientering om de rabatter, hver enkelt fabrikants forhandlernet tilbyder; disse oplysninger kan også opnås hos kunder, der underretter forhandlerne om konkurrenternes priser inden for et givet område;

— markedet er beskyttet mod udenlandsk konkurrence gennem stærke importhindringer og af den omstændighed, at der kun i ubetydeligt omfang er tale om import fra tredjelande uden for EF.

(39) Endvidere er efterspørgselen meget spredt. Der er mange købere, hvoraf flertallet ikke har mulighed for at købe traktorer i andre medlemsstater (transportvanskeligheder, importformaliteter, indregistrering, service, sælgers overtagelse af den traktor, der skal udskiftes m.v.). Efterspørgselen på dette marked kan således kun i ringe omfang overføres, hvilket svækker det konkurrencemæssige pres fra efterspørgselssiden på det begrænsede antal leverandører, der er etableret i Det Forenede Kongerige, og således styrker deres økonomiske styrkeposition på det pågældende marked.

(40) På det britiske traktormarked er den eneste vigtige markedsoplysning, der kun kan fremskaffes med vanskelighed, den nøjagtige størrelse af hver enkelt fabrikant/forhandlers salgsvolumen, således at det bliver muligt straks at notere ændringer i salgsvolumen og markedsandele for hvert enkelt medlem af oligopolet og for hver enkelt forhandler på forhandlerområdeniveau. Ved hjælp af denne viden om markedet kan hvert enkelt medlem og forhandler straks træffe modforanstaltninger og dermed neutralisere de initiativer, et hvilket som helst af oligopolets medlemmer/forhandlere tager for at forøge sit salg (jf. nr. 37). I praksis er resultatet, at der kun træffes få initiativer af denne art, netop fordi enhver leverandør er fuldt på det rene med alle de andres position, og at alle initiativer, han måtte tage, takket været den gennemsigtighed, der er resultatet af ordningen, straks opdages af de andre.

(41) De meget detaljerede oplysninger om detailsalget for hver vare og geografiske område (jf. nr. 17 til 23) giver fabrikanter og forhandlere et fuldstændigt pålideligt billede af markedet (100 % dækning og 100 % nøjagtighed), der kan kaldes frem på et øjeblik og for meget korte tidsrum (på dags-, måneds- eller kvartalsbasis). De kan på dette grundlag:

— fastslå nøjagtigt, hvordan deres konkurrenters markedsposition og salgsresultater er, og hele tiden følge eventuelle ændringer i markedspositionerne;

— straks konstatere, om der er sket en stigning i en konkurrents detailsalg, hvor stigningen er sket, hvilke modeller der bidrager til stigningen, og endelig følge, om og i hvilket omfang konkurrenterne får gode resultater af pris- eller andre markedsføringsstrategier;

— begrænse konkurrencen på prisen så meget som muligt ved at tillade leverandører og forhandlere at reagere selektivt på prisnedsættelser eller andre markedsstrategier ved at begrænse deres modforanstaltninger til det absolutte minimum med hensyn til vare og område og være sikre på at ramme rigtigt;

— reagere hurtigere, hvis markedspositionerne begynder at ændre sig.

(42) Informationscentralen bistår endvidere de etablerede selskaber og forhandlere med betydelige markedsandele (dvs. de fire største selskaber, der har ca. 80 % af det britiske marked) med at forsvare deres markedspositioner mere effektivt, end de kunne uden de detaljerede oplysninger om deres konkurrenters detailsalg og eventuelle ændringer deri. Gennem deres større markedsandele og salgsvolumen har disse selskaber og forhandlere allerede fordel af deres større kendskab til markedet, som yderligere forstærkes af, at de kan reagere mere effektivt på eventuelle stigninger i de mindre konkurrenters salg på markedet. Dette bekræftes af, at de fire førende leverandører under deres medlemsskab af informationscentralen stort set har kunnet forsvare deres samlede andel af det britiske marked mod informationscentralens øvrige medlemmer.

(43) Dersom informationscentralen ikke fandtes, måtte selskaberne konkurrere på et marked med en vis grad af usikkerhed om, nøjagtigt hvor konkurrenterne ville angribe, i hvilket omfang og hvordan. Denne usikkerhed er en normal konkurrencemæssig risiko, der medfører skarpere konkurrence, fordi modforanstaltninger og pisnedsættelser ikke kan begrænses til det absolutte minimum, der er nødvendigt for at forsvare en etableret position. Usikkerhed ville tvinge selskaberne ud i en skarpere konkurrence, end det er tilfældet, når de nøjagtigt ved, hvor kraftige modforanstaltninger de skal træffe for at imødegå konkurrencen. De ville være nødt til at gå videre end de minimale modforanstaltninger og f.eks. tilbyde gunstigere rabatter for at afsætte deres lagerbeholdning eller tilbyde rabatter for flere varer i flere områder. Informationscentralen mindsker usikkerheden ved at give oplysning om alle foranstaltninger og modforanstaltninger, der træffes af alle de deltagende konkurrenter, der har 87 til 88 % af det britiske marked. Den skjulte konkurrence hindres således, hvilket er en uundgåelig følge af informationscentralens virke.

b) Styrkelse af hindringerne for ikke-medlemmers adgang til markedet

(44) Informationscentralen svækker konkurrencen ikke blot mellem sine medlemmer og mellem disses forhandlere, men også mellem medlemmer og ikke-medlemmer, selv om den principielt står åben for alle fabrikanter og importører.

(45) En leverandør, der vælger ikke at blive medlem af informationscentralen, stilles ringere, fordi han ikke har adgang til de detaljerede og nøjagtige markedsoplysninger om andre leverandører, der står til rådighed for informationscentralens medlemmer. Et detaljeret kendskab til salgsmønsteret for traktorer på det britiske marked forbedrer medlemmernes evne til at forsvare deres positioner mod ikke-medlemmer.

(46) Såfremt en leverandør vælger at blive medlem af informationscentralen, skal han give nøjagtige oplysninger om sit detailsalg for hver vare og for hvert eneste lille geografiske område med det resultat, at de etablerede leverandører med betydelige markedsandele og omfattende forhandlernet bliver orienteret om, at der er nye leverandører på markedet, og straks kan fastslå omfanget af sådan et nyt medlems indtrængen på markedet. Sådanne markedsoplysninger om et nyt medlem vil give de etablerede leverandører mulighed for at forsvare deres erhvervede positioner gennem selektive foranstaltninger, der har til formål at hæmme det nye medlems indtrængen på markedet.

(47) Som følge heraf er det for en lille leverandør hverken fordelagtigt at blive medlem af informationscentralen eller at holde sig udenfor. I begge tilfælde er informationscentralen til fordel for de store leverandører, der allerede tilhører den. At de mindre leverandører er medlemmer af informationscentralen, viser netop, at de ikke har kunnet anfægte de fire storleverandørers position, dvs. Ford, Case, Massey-Ferguson og John Deere, og at markedsekspansion kun er mulig gennem virksomhedsovertagelser som FIAT's nylige overtagelse af Ford. De fire mindre leverandøres medlemsskab kan derfor kun forklares ved, at den britiske informationscentral er led i et net af lignende informationscentraler i andre EF-lande, og at de otte leverandører deltager i de forskellige informationscentraler på gensidig basis. Disse andre informationscentraler undersøges for øjeblikket.

(48) Informationscentralen gør det således i praksis muligt for sine medlemmer at forhindre nye leverandører i at vinde indpas på markedet og at begrænse ekspansionsmulighederne for de andre leverandører på det britiske marked, som ikke er medlemmer af informationscentralen. Dette er en alvorlig begrænsning i udviklingen af ny konkurrence på et stærkt koncentreret marked, hvortil adgangen allerede er meget vanskelig, med det resultat, at informationscentralens medlemmer i fællesskab kan øge fortjenesten til skade for landmændene. Denne begrænsning påvirker navnlig de mindre leverandører fra andre EF-lande, som ikke vil kunne vinde indpas på det britiske marked, hvis de ønsker at sælge eller at øge deres salg på dette marked.

c) Parternes hovedargumenter

(49) Parterne har gjort gældende, at informationscentralen er baseret på indregistreringsoplysninger, der stilles til branchens rådighed af det britiske transportministerium, og at disse oplysninger ikke er forretningshemmeligheder. Dette argument kan ikke accepteres.

For det første beskæftiger informationscentralen sig ikke blot med skøn, men med fuldstændigt nøjagtige oplysninger om de solgte mængder og de enkelte deltageres og deres forhandleres markedsandele. Sådanne oplysninger betragtes normalt som forretningshemmeligheder, der giver legitime konkurrencemæssige fordele, og som derfor ikke må afsløres eller videregives til konkurrenter (jf. Domstolens afgørelse i sag 236/81, Celanese Chemical Company Inc. [1], i sag T-30/89, Hilti [2] Syvende Beretning om Konkurrencepolitikken, kapitel I, afsnit 2, punkt 5 til 8; Kommissionens beslutninger: 87/1/EØF [3], fedtsyrer; 77/592/EØF, Cobelpa/VNP [4] 79/90/EØF, blyhvidt [5]. I modsætning til priser eller andre salgsvilkår, der kan konstateres ved telefoniske forespørgsler eller oplysninger fra kunder, er det nøjagtige salgsvolumen og markedsandele de vanskeligste markedsoplysninger at få adgang til og den eneste nøjagtige indikator for handelsmønsteret på et marked og ændringer deri.

For det andet har parterne selv betegnet oplysninger om de enkelte konkurrenters nøjagtige salgsvolumen og markedsandele som følsomme og fortrolige oplysninger, der kun kan deles på basis af gensidighed og med udtrykkelig tilladelse fra de selskaber, hvis tal oplyses (jf. nr. 22).

For det tredje kunne indregistreringsoplysningerne fra det britiske transportministerium ikke udnyttes i det omfang, det sker i informationscentralen, selv om de enkelte fabrikanter hver for sig havde adgang til dem. Informationscentralen opstiller detaljerede oversigter efter vare, geografisk område

(1) Sml 1982, s. 1183.
(2) Sml 1990, II s. 163.
(3) EFT nr. L 3 af 6. 1. 1987, s. 17.
(4) EFT nr. L 242 af 21. 9. 1977, s. 10.
(5) EFT nr. L 21 af 30. 1. 1979, s. 16.

og tidsrum over alle medlemmernes detailsalg og markedsandele, således at fabrikanterne hele tiden kan følge den øjeblikkelige udvikling i hvert enkelt medlems markedsposition.

Dertil kommer, at alle medlemmerne har indgået en aftale om at opbygge deres forhandlernet på grundlag af de femcifrede postnummerområder, hvilket er forudsætningen for enhver sammenligning mellem de udtømmende og detaljerede oplysninger om de enkelte medlemmer og deres forhandlere. Endvidere har forhandlerne forpligtet sig til at returnere de udfyldte V55-blanketter for traktorer, der er solgt, men ikke indregistreret, til fabrikanterne, som sender dem til SIL til viderebehandling. Selv i tilfælde af, at de enkelte selskaber havde adgang til indregistreringsoplysningerne, kunne de ikke udnyttes uden aftalen om informationscentralen.

Endelig er den omstændighed, at det er et ministerium, der giver branchen indregisteringsoplysninger, der gør det muligt at identifcere de enkelte konkurrenters salg på et givet marked, i modsætning til aggregerede tal, der ikke gør det muligt at identificere de enkelte selskaber, ikke til hinder for, at Traktatens artikel 85 anvendes på de pågældende virksomheders adfærd. Det betyder tværtimod blot, at også myndighederne i visse tilfælde kan blive anklaget for overtrædelse, i dette tilfælde af Traktatens artikel 5, idet det følger af artikel 85 og artikel 3, litra f), sammenholdt med Traktatens artikel 5, stk. 2, at de nationale bestemmelser eller national administrativ praksis ikke må være til hinder for, at de fællesskabsretlige konkurrenceregler finder anvendelse fuldt ud (jf. Domstolens afgørelse i sag 45/85 [1], 20 præmis.)

(50) Parterne har endvidere gjort gældende at oplysningerne kun vedrører tidligere transaktioner i modsætning til fremtidige, påtænkte foranstaltninger. Efter deres opfattelse er de udvekslede oplysninger historiske oplysninger, der er uden indflydelse på konkurrencen på det pågældende marked. Dette argument kan imidlertid heller ikke accepteres.

På et marked, hvor efterspørgselen er stabil eller faldende som på markedet for landbrugstraktorer i Det Forenede Kongerige, kan prognoser over konkurrenternes fremtidige foranstaltninger i stor udstrækning opstilles på grundlag af tidligere transaktioner. Alle informationscentralens ovenfor beskrevne begrænsende virkninger er afhængige af overvågningen af konkurrenternes hidtidige foranstaltninger og salgsresultater. Jo mere nøjagtige og akutelle oplysningerne om salgsvolumen og markedsandele er, jo større indflydelse får oplysningerne på selskabernes fremtidige adfærd på markedet (jf. endvidere Domstolens afgørelse i sag 172/80 [2], Züchner, 21. præmis.)

Kommissionen accepterer imidlertid, at markedsoplysninger vedrørende tidligere transaktioner efter en vis tid bliver virkeligt historiske og ikke længere har nogen reel indflydelse på den fremtidige adfærd. I det foreliggende tilfælde finder Kommissionen, at en årlig udveksling af et år gamle salgstal for de enkelte konkurrenter for Det Forenede Kongerige som helhed og opdelt efter MAFF-region, jordens udnyttelse og model kan accepteres som kommercielle oplysninger, der ikke forårsager nogen mærkbar forvridning af konkurrencen mellem fabrikanterne eller mellem forhandlerne på det britiske traktormarked.

(51) Parterne har endvidere gjort gældende, at Kommissionen ikke kan bevise, at der faktisk har været tale om konkurrencebegrænsning på grund af informationscentralen, og at en analyse af selskabernes tidligere resultater på det britiske marked tværtimod viser ændringer i markedsandelene, som ikke er forenelige med den konkurrencebegrænsende virkning, Kommissionen tillægger informationscentralen i meddelelsen af klagepunkter. Heller ikke dette argument kan accepteres.

Arten af og detaljerigdommen i de oplysninger, der udveksles, er sådan at der skabes en grad af gennemsigtighed på et stærkt koncentreret marked, der er beskyttet mod konkurrence uedefra (stærke hindringer for adgang, praktisk taget ingen import fra tredjelande uden for EF), der nødvendigvis vil medføre en reduktion af konkurrencen mellem konkurrenterne på det pågældende marked.

Dertil kommer, at der ikke blot skal tages hensyn til de øjeblikkeligt synlige virkninger af aftalen, men også til dens potentielle virkninger og til, at der i kraft af en aftale kan skabes en struktur, der vil kunne anvendes til konkurrencebegrænsende formål.

Artikel 85, stk. 1, skal fortolkes således, at den også gælder for potentielle konkurrencegrænsende virkninger, fordi formålet med bestemmelsen er at opretholde en effektiv konkurrencestruktur, jf. Traktatens artikel 3, litra f). Dette formål er navnlig vigtigt på et stærkt koncentreret marked, hvor udveksling af oplysninger skaber en struktureret gennemsigtighed, der hindrer skjult konkurrence og gør det vanskeligere for ikke-medlemmer at vinde indpas på markedet.

[1] Sml. 1987, s. 405.

[2] Sml. 1981, s. 2021.

For så vidt angår ændringer i markedsandelene skal der for det første gøres opmærksom på, at deltagerne i informationscentralen har haft nogenlunde samme andele af det samlede britiske marked i den tid, informationscentralen har fungeret. Der er imidlertid såvel nationalt som lokalt sket svingninger i markedsandelene. I sig selv udelukker disse svingninger ikke, at der er sket en formindskelse af konkurrencen på det britiske marked som følge af informationscentralens virke. Den behøver ikke skabe fuldstændig stabilitet på markedet eller udelukke endog skarp konkurrence i visse områder for at være konkurrencebegrænsende. I det foreliggende tilfælde skyldes informationscentralens konkurrencebegrænsende virkning som forklaret ovenfor, at det med tilstrækkelig sikkerhed kan siges, at medlemmernes markedsandele og markedspositioner ville have været anderledes, hvis informationscentralen ikke havde eksisteret, og sandsynligvis vil være anderledes i fremtiden, hvis informationscentralen ikke fortsætter. I praksis er det imidlertid umuligt at bevise, hvilke konkrete forskelle der ville have været tale om. I denne sag er det den økonomiske baggrund, markedets struktur og arten af de udvekslede oplysninger, der tilsammen fører til den konklusion, at formindsket konkurrence er en uundgåelig følge af informationscentralens virke.

(52) Endelig gør parterne gældende, at traktormarkedet er heterogent, og at konkurrencen derfor ikke går på prisen, men på kvaliteten, idet den enkelte fabrikant søger at differentiere sin vare i forhold til konkurrenternes for at vinde kundernes gunst.

Dette argument overser, at købet af en traktor er en meget stor finansiel investering for landmændene. Ved landmandens endelige valg spiller traktorens pris stadig en vigtig rolle, navnlig fordi de traktorer, der fremstilles af medlemmerne af informationscentralen, hvor forskellige de end er, alle opfylder samme funktioner og er kompatible med alle de andre landbrugsmaskiner, der skal forbindes med traktoren. Driftssikkerhed og mærkeloyalitet er derfor ikke de eneste punkter, en landmand tager hensyn til. Den prismæssige konkurrence spiller fortsat en stor rolle på dette marked. Dette betyder, at fabrikanterne og forhandlerne kan svække den indbyrdes konkurrence ved at undgå priskrige, der ville mindske deres fortjenstmargen. Ved at øge gennemsigtigheden på et stærkt koncentreret marked og styrke sammenhængen mellem hovedleverandørerne på markedet gennem regelmæssige, hemmelige kontakter er det muligt at opretholde et generelt højt prisniveau på det pågældende marked trods prisforskellene mellem de forskellige varer, der udbydes på markedet.

Oplysninger om fabrikanternes egne forhandleres salg

(53) Informationscentralen giver endvidere de enkelte fabrikanter detaljerede oplysninger om deres egne forhandleres detailsalg. Dette giver ikke i sig selv anledning til indvendinger, når blot oplysningerne ikke gør det muligt at fastslå, hvor stort konkurrenternes salg er og forudsat at de ikke gør det muligt at gribe ind over for forhandleres eller parallelimportørers aktiviteter.

(54) Der er en risiko for, at de enkelte konkurrenters salg kan kortlægges, hvor salget er under 10 enheder for en bestemt oversigt opdelt efter område, vare eller tidsrum. I sådanne tilfælde kan en sammenligning mellem branchens salg og selskabets eget salg enten direkte eller ved udledning medføre, at størrelsen af de enkelte konkurrenters eller deres forhandleres salg lettere kan fastslås.

(55) For så vidt angår muligheden for at gribe ind over for forhandleres eller parallelimportørers detailaktivitet kan informationscentralen have følgende konkurrencebegrænsende virkninger:

— analyserne af forhandlernes import og eksport viser for hvert forhandlerområde det nøjagtige antal salg til kunder i det pågældende område foretaget af såvel den lokale forhandler som andre forhandlere inden for samme net. Analyserne viser endvidere, i hvilke forhandlerområder en forhandler har salg ud over sit eget. Centralen giver således oplysning om hver eneste traktors bestemmelsessted og om hver enkelt forhandlers eksport til andre forhandlerområder i Det Forenede Kongerige. Denne overvågning af forhandlernes salg uden for det dem tildelte område giver fabrikanterne mulighed for at lægge pres på forhandlere, der efter fabrikanternes opfattelse lægger for stor vægt på eksporten. Det ligger i sådanne rapporter, at de kan give anledning til et misbrug, som for det meste ikke kan konstateres efterfølgende (en fabrikant kunne f.eks. nedskære leverancerne til en forhandler, der sælger for mange traktorer på andre forhandleres områder). Der er således stor sandsynlighed for, at import/eksportanalyserne svækker konkurrencen inden for mærket med det resultat, at forhandlerne kan sætte fortjenstmargenerne højere for både sig selv og for fabrikanterne;

— indtil september 1988 fik informationscentralens medlemmer også af SIL en kopi af hver enkelt V55-indregistreringsblanket, hvilket

gjorde det muligt for fabrikanterne af identificere parallelimporterede traktorer og at spore disse traktorers oprindelse (jf. nr. 27 til 30). De dokumenter, der er nævnt i nr. 30, viser, at de oplysninger, der er udleveret til de enkelte medlemmer, har været anvendt til at standse parallelimport af traktorer fra andre EF-lande til Det Forenede Kongerige. Informationscentralen var således et middel til at gøre det lettere at gribe ind over for parallelimport, der lagde et konkurrencemæssigt pres på de britiske forhandlere.

(56) For så vidt angår begrænsningen af parallelimport vedrører denne beslutning kun informationscentralen i det omfang, den letter forsøg på at gribe ind over for parallelimport. Den brug, nogle af informationscentralens medlemmer har gjort af ordningen for i praksis at standse parallelimport ad denne vej, vil blive behandlet i en separat procedure.

Påvirkning af samhandelen mellem medlemsstaterne

(57) En informationscentral, der muliggør en detaljeret fastlæggelse af det nøjagtige detailsalg og markedsandelene for leverandører, der repræsenterer 88 % af et nationalt marked, der omfatter alle hovedimportørerne fra andre EF-lande, der hindrer skjult konkurrence på et stærkt koncentreret marked, og som gør adgangen til markedet vanskeligere for ikke-medlemmer, vil kunne påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne mærkbart, fordi den svækkede konkurrence som følge af informationscentralens virke uundgåeligt påvirker størrelsen af importen til Det Forenede Kongerige.

Mønsteret i samhandelen mellem Det Forenede Kongerige og resten af det fælles marked er anderledes, end det ville have været, dersom informationscentralen ikke havde fungeret. Informationscentralen er endvidere blevet anvendt og kan i fremtiden anvendes til at hindre parallelimport til Det Forenede Kongerige.

(58) Den mærkbare påvirkning af samhandelen mellem medlemsstaterne er så meget desto mere sandsynlig, som udvekslingen af oplysninger ikke blot omfatter to eller tre markedsdeltagere, men er en ordning for næsten hele branchen, der dækker næsten 9/10 af et nationalt marked, som i sig selv er et betydeligt marked inden for EF. På tilsvarende måde gør informationscentralen det lettere at gribe ind over for parallelhandel ikke blot for et par virksomheder, men for næsten alle leverandører på det britiske marked. Endelig svækkes konkurrencen inden for de enkelte mærker på det britiske marked, som udgør en betydelig del af det fælles marked, af muligheden for at gribe ind over for forhandlernes detailsalgsaktiviteter i Det Forenede Kongerige gennem misbrug af analyserne af forhandlernes import og eksport. Der er stor sandsynlighed for, at alle disse forhold tilsammen vil medføre, at priserne på landbrugstraktorer i Det Forenede Kongerige kan ligge over de priser, der ville blive forlangt under mere konkurrenceprægede forhold, medens ikke-medlemmers traktorimport til det britiske marked vanskeliggøres som følge af det forøgede kendskab til markedet, de britiske storleverandører er i besiddelse af.

B. Retlig vurdering i henhold til artikel 85, stk. 3, af informationscentralen inden anmeldelsen og som anmeldt den 4. januar 1988

(59) U.K. Agricultural Tractor Registration Exchange har eksisteret siden 1975 og blev først anmeldt den 4. januar 1988, efter at eksistensen og arten af den brancheomfattende informationscentral var blevet påvist ved flere undersøgelser. Parterne har således drevet informationscentralen i over tolv år uden at anmelde den til Kommissionen. Parterne kan ikke påberåbe sig artikel 4, stk. 2, første afsnit, i forordning nr. 17 da deres informationscentral også vedrører importen af traktorer til Det Forenede Kongerige.

Eftersom informationscentralen først blev anmeldt i overensstemmelse med artikel 4, stk. 1, i forordning nr. 17 den 4. januar 1988, kan der ikke indrømmes fritagelse i henhold til artikel 85, stk. 3, for perioden forud for anmeldelsen.

(60) I anmeldelsen af 4. januar 1988 og i deres senere henvendelser har parterne gjort gældende, at de anvender de detaljerede oplysninger om hvert enkelt medlems salg til hurtigere produktudvikling, bedre produktionsplanlægning og bedre overvågning af forhandlerne. Det er Kommissionens opfattelse, at de ulemper, der følger af de ovenfor beskrevne begrænsninger af konkurrencen, er af større betydning end disse påståede fordele.

Under alle omstændigheder har parterne ikke bevist, at de ikke kunne have opnået de påståede fordele uden at have adgang til oplysninger om hver enkelt fabrikants og forhandlers resultater. Det er Kommissionens opfattelse, at disse fordele kan opnås ved hjælp af oplysninger fra fabrikanternes eget selskab og aggregerede tal for branchen.

(61) Kommissionen har ingen indvendinger mod udvekslingen af aggregerede oplysninger for branchen for Det Forenede Kongerige som helhed samt opdelt efter MAFF-region, jordens udnyttelse, grevskab, forhandleområde og endog postnummerområde samt efter hk-gruppe eller kraftoverførselsform, forudsat at rapporterne hele tiden vedrører mindst ti solgte enheder. Kommissionen har heller intet at indvende mod frigivelsen af oplysninger om et selskabs egne forhold bortset fra visse bestemte rapporter med klar konkurrencebegrænsende virkninger.

Parterne kan således få adgang til detaljerede og ajourførte tal for branchen og deres eget selskab. Netop på dette marked har Kommissionen intet at indvende mod udveksling på årsbasis af et år gamle oplysninger om de enkelte konkurrenters salgsvolumen og markedsandele for Det Forenede Kongerige som helhed samt opdelt efter MAFF-region, jordens udnyttelse, grevskab, forhandleområde samt efter model.

Ved hjælp af alle disse oplysninger kan de enkelte medlemmer fastslå den generelle markedstendens og udviklingen i efterspørgselen inden for branchen og endvidere udarbejde produktionsprognoser, fastsætte salgsmål for deres forhandlere og opretholde passende lagre af traktorer og reservedele. De giver de enkelte medlemmer mulighed for at bedømme salgsresultaterne for deres varer og forhandlere set på baggrund af branchen som helhed.

(62) Siden den mundtlige høring i denne sag har tre af informationscentralens medlemmer, Watveare (for Deutz), Case og Massey-Ferguson, meddelt Kommissionen, at de kan acceptere og anvende en informationscentral, der kun varetager udvekslingen af rent statistiske oplysninger, der hverken angiver de enkelte solgte enhder eller de konkurrende fabrikanters markedsandele for perioder på mindre end et år. Dette tjener kun til at bekræfte Kommissionens konklusion, at tal for fabrikantens eget selskab og aggregerede tal for branchen er tilstrækkelige til at kunne drive virksomhed på markedet for landbrugstraktorer.

(63) Hverken aftaler om udveksling af oplysninger om selskabets egne forhandleres salg, der gør det muligt for fabrikanterne at gribe ind i forhandleres eller parallelimportørers detailaktiviteter (analyser af forhandlerimport og -eksport og videresendelse af kopi af V55/5-indregistreringsblanketterne til fabrikanterne), eller sådan praksis kan indrømmes fritagelse. Det er vanskeligt at se, hvorfor det er nødvendigt at dele sådanne oplysninger eller at have en sådan praksis for bedre at kunne fremstille og distribuere traktorer. Forhandlernes resultater kan vurderes på grundlag af det samlede salgsresultat, uden at det er nødvendigt at kende den enkelte solgte traktors nøjagtige bestemmelsessted.

(64) Uden at det skal undersøges, om alle fire betingelser i artikel 85, stk. 3, er opfyldt, kan det som konklusion fastslås, at betingelsen om nødvendighed ikke på nogen måde er opfyldt med hensyn til hverken de oplysninger, der bestemmer de enkelte konkurrenters salg, eller oplysningerne om selskabets egne forhandleres salg, der gør det muligt at gribe ind i forhandleres eller parallelimportørers detailsalgsaktiviteter. Den anmeldte informationscentral kan derfor ikke fritages i henhold til Traktatens artikel 85, stk. 3,

C. Retlig vurdering i henhold til Traktatens artikel 85, stk. 1 og 3, af den ændrede anmeldelse af 12. marts 1990

(65) Argumentationen ovenfor vedrørende artikel 85, stk. 1 og 3, gælder på tilsvarende vis for den ændrede anmeldelse af 12. marts 1990. Denne anden anmeldelse er kun foretaget af fire parter, nemlig Ford, FIAT, John Deere og Renault, selv om Kommissionen har forstået, at de fire øvrige parter i den oprindelige informationscentral uden tvivl vil være villige til at fortsætte samarbejdet med dem, hvis den ændrede anmeldelse kunne godkendes af Kommissionen i henhold til Traktatens artikel 85. Den ændrede anmeldelse går imidlertid langt ud over, hvad Kommissionen anser for acceptabelt for det pågældende marked, da der bl.a. fortsat vil blive udvekslet oplysninger, der kan tjene til at bestemme medlemmernes og forhandlernes salgsvolumen og markedsandele for perioder på en måned, samt oplysninger om chassisnummer og indregistreringstidspunkt for hver enkelt solgt traktor. Sidstnævnte oplysninger gør det ligesom V55/5-blanketterne muligt at bestemme oprindelse og bestemmelsessted for alle traktorer. Hvis oplysningerne skal anvendes til at kontrollere garanti- eller bonuskrav (som nævnt af parterne), kunne de begrænses til særlige tilfælde og behøvede ikke at foreligge for alle solgte traktorer —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

U.K. Agricultural Tractor Registration Exchange i den udformning, den har haft siden november 1975, og som er anmeldt den 4. januar 1988, og i den udformning, den har fået efter ændringen den 12. marts 1990, er i strid med Traktatens artikel 85, stk. 1, i det omfang den medfører udveksling af oplysninger, der tjener til at bestemme de enkelte konkurrenters salg, samt oplysninger om forhandlernes salg og import af egne varer.

Artikel 2

U.K. Agricultural Tractor Registration Exchange i den udformning, den havde ved anmeldelsen den 4. januar 1988, og i den udformning, den har fået efter ændringen den 12. marts 1990, opfylder ikke betingelserne for fritagelse i henhold til Traktatens artikel 85, stk. 3, og ansøgningen om fritagelse afvises derfor.

Artikel 3

AEA og informationscentralens otte medlemmer skal straks indstille den overtrædelse, der er fastsat i artikel 1, dersom det ikke allerede er sket, og de skal for fremtiden undlade at indgå nogen aftale eller deltage i nogen samordnet praksis, der kan have det samme eller et lignende formål eller den samme eller en lignende virkning.

Artikel 4

Denne beslutning er rettet til:

1. The Agricultural Engineers Association
   Samuelson House
   Paxton Road
   Orton Centre
   UK-Peterborough
   Cambridgeshire PE2 OLT
2. Ford New Holland Ltd
   Cranes Farm Road
   UK-Basildon
   Essex SS14 3AD
3. Massey-Ferguson (United Kingdom) Ltd
   Stareton
   UK-Kenilworth
   Warwickshire CV8 2LJ
4. J. I. Case Europe Ltd
   PO Box 121
   Wheatley Hall Road
   UK-South Yorkshire DN2 4PN
5. John Deere Ltd
   Langar
   UK-Nottingham NG13 8HT
6. Renault Agriculture Ltd
   Shipston House
   Darlingscote Road
   UK-Shipston-on-Stour
   Warwickshire CV36 4D7
7. Watveare Ltd
   Headquarters Road
   West Wilts Trading Estate
   UK-Westbury
   Wiltshire BA13 4JY
8. Fiatagri UK Ltd
   Newmarket Road
   UK-Bury St Edmunds
   Suffolk IP 33 3YA
9. Same-Lamborghini (UK) Ltd
   Barby
   UK-Rugby
   Warwickshire CV23 8FA.

Udfærdiget i Bruxelles, den 17. februar 1992.

På Kommissionens vegne

Leon BRITTAN

Næstformand